

ایجاد میکرو-شیار بر سطح ابزار برشی به منظور بهبود خواص ضدسایشی

سید حسن موسوی^۱، بهنام داودی^{۲*}، محمد نانکلی^۱

۱- دانش آموخته کارشناسی ارشد، مهندسی مکانیک، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران

۲- دانشیار، مهندسی مکانیک، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران

* تهران، صندوق پستی 16765-163، bdavoodi@aut.ac.ir

چکیده

با توجه به توانایی بالای تشکیل براده با لبه انباسته در فرآیند ماشین کاری آلومینیم، پژوهش حاضر به بررسی تأثیر تغییرات بافت سطحی ابزار تنگستن کار باید با هدف کاهش سایش چسبندگی و افزایش یکپارچگی سطح قطعه کار از جنس آلومینیم آلبازی 5052 اختصاص یافتد. به این منظور چهار نوع میکروویافت شامل موازی و عمود بر لبه برش و همچنین حالت حرفاًی و صلیبی به کمک ماشین کاری با لیزر بر سطح براده ابزار ایجاد شده است. علاوه بر نوع بافت، سه روش روان کاری- خنک کاری شامل ماشین کاری خشک، سیلانی بدون فشار و سیلانی با فشار بالا به همراه ابزارهای میکروویافت مختلف (با براده شکن و بدون براده شکن) و همچنین سه سطح از سرعت برش با سرعت پیش روی و عمق برش ثابت به عنوان متغیرهای فرآیند در نظر گرفته شده اند. نتایج حاصل از زبری سنجی قطعات ماشین کاری شده به همراه تصاویر میکروسکوپ نوری تهیه شده از سطح قطعه کار نشان داد که وجود میکروشیارهای موازی لبه برش شرایط روان کاری- خنک کاری در سطح ابزار- براده را به نحو چشمگیری بهبود میبخشد و تأثیر آن در کاهش عددی زبری سطح و کاهش چگالی مناطق معموب در سطح قطعه کار قابل مشاهده است. تصاویر میکروسکوپ الکترونی روبشی تهیه شده از سطح براده ابزار نشان داد که وجود براده شکن در ماشین کاری آلبازی آلومینیم تأثیر چندانی بر کاهش سایش چسبندگی ندارد، ولی میکروویافت میتواند مساحت منطقه سایش چسبندگی را تا حد زیادی نسبت به ابزار بدون بافت (با براده شکن و بدون براده شکن) بهبود ببخشد.

اطلاعات مقاله

مقاله پژوهشی کامل

دریافت: 22 مهر 1396

پذیرش: 16 آذر 1396

ارائه در سایت: 08 دی 1396

کلید واژگان:

آلومینیم آلبازی 5052

ابزار میکروویافت

روش سیلانی با فشار

کیفیت سطح

سایش چسبندگی

Creating the micro-grooves on tool rake face for improving the anti-wear properties

Seyed Hasan Musavi, Behnam Davoodi*, Mohammad Nankali

School of Mechanical Engineering, Iran University of Science and Technology, Tehran, Iran
* P.O.B. 16765-163, Tehran, Iran, bdavoodi@aut.ac.ir

ARTICLE INFORMATION

Original Research Paper

Received 14 October 2017

Accepted 07 December 2017

Available Online 29 December 2017

Keywords:

5052 aluminum alloy

Micro texture tool

Flood mode with pressure

Surface quality

Adhesion wear

ABSTRACT

Due to high ability of built-up edge formation during aluminum machining, this study aim to reducing adhesive wear and increasing surface integrity of 5052 aluminum alloy workpiece has been focused on creating different surface texture on tungsten carbide cutting tool. For this purpose, four types of micro-grooves such as parallel and perpendicular to cutting edge and also pit and cross mode have been created on rake face by laser machining process. In addition to the types of texture, three methods of cooling-lubrication condition include: dry machining, flood mode without pressure and flood mode with high-pressure along with various holder and cutting inserts (with chip-breaker and without chip-breaker) as well as three levels of cutting speed (fixed feed rate and depth of cut) were considered as process variables. The experimental results obtained from surface roughness survey of the machined parts along with prepared images of optical microscopy from the workpiece surface showed that the presence of parallel micro-grooves significantly improves the cooling-lubrication conditions of the tool-chip surface and its effect on numerical reduction of surface roughness value and reduction of density of defective regions on the workpiece surface is visible. The prepared images by scanning electron microscope (SEM) of the tool rake face showed that the presence of chip-breaker did not significantly effect on reduction of adhesion wear in the machining of aluminum alloy but micro-texture can be largely improved the adhesion wear area compared to non-textured tool (with chip-breaker or without chip-breaker).

داده‌اند [1]. با توجه به این که در بیشتر محصولات تولید شده با این روش،

فرایند تراش کاری به عنوان نخستین انتخاب مطرح شده است، این نوع

ماشین کاری به یکی از پرکاربردترین و ضروری ترین عملیات در صنعت تبدیل

شده است. به همین دلیل تحقیقات زیادی برای افزایش بازده تولید و کاهش

-۱- مقدمه

فرایندهای ماشین کاری نظیر تراش کاری، فرزکاری، سوراخ کاری، سنگزندی و

غیره به دلیل مزایایی چون دقت ابعادی خوب و سرعت بالای تولید سهم

چشمگیری از فرایندهای تولید قطعات فلزی و غیرفلزی را به خود اختصاص

Please cite this article using:

S. H. Musavi, B. Davoodi, M. Nankali, Creating the micro-grooves on tool rake face for improving the anti-wear properties, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 18, No. 01, pp. 1-10, 2018 (in Persian)

برای ارجاع به این مقاله از عبارت ذیل استفاده نمایید:

یکی از روش‌های نوین در کاهش سایش (خصوصاً چسبندگی) و یا کاهش میزان اصطکاک بین سطح ابزار- براده، کاهش میزان سطح تماس آن‌ها با روش‌های مانند ایجاد میکروبافت بر سطح براده ابزار و یا استفاده از جت سیال برپش به منظور جدا کردن سطح براده از سطح ابزار است. ایجاد شیارهایی منظم بر سطح ابزار بدون براده‌شکن با یک الگوی مشخص موجب کاهش سطح تماس ابزار- براده می‌شود. میزان ضرب اصطکاک با کاهش سطح تماس بین ابزار و براده کاهش یافته و حرارت تولید شده در این ناحیه نیز کم می‌شود. با کاهش حرارت شرایط جوش خوردن مواد قطعه‌کار به سطح ابزار نیز کاهش می‌یابد و به این ترتیب خواص ضدسایشی و تریبولوژیکی سطح ابزار بهبود می‌یابد [8].

به طور کلی ایجاد میکروبافت با جهت‌گیری مناسب نسبت به لبه برپش ابزار بر سطح براده آن با توجه به سه پدیده زیر موجب بهبود کیفیت سطح و سایش ابزار در فرآیند براده برداری می‌شود:

- کاهش سطح تماس ابزار و قطعه‌کار (سطح فلز با فلز) به منظور کاهش میزان اصطکاک و حرارت.

- افزایش توانایی ذخیره‌سازی سیال برپش در بافت‌های آن به منظور افزایش خاصیت روان کاری و خنک کاری طی فرآیند ماشین کاری.

- ایجاد فشار هیدرودینامیک از سوی سیال برپش محبوس شده در داخل شیارها و ایجاد نیروی مخالف و جداکننده براده از سطح ابزار [9].

مطالعه حاضر به بررسی ایجاد بافت سطحی در ابزارهایی از جنس تنگستن کارباید بدون روکش و بدون براده شکن به منظور کاهش سایش ابزار تحت مکانیزم چسبندگی و افزایش یکپارچگی سطح قطعه‌کار در فرآیند ماشین کاری آلومینیم آلیاژ 5052 پرداخته است. به این منظور بافت‌هایی موازی و عمود بر لبه برپش و همچنین حالت حرفره‌ای و صلیبی به کمک ماشین کاری با لیزر بر سطح براده ابزار ایجاد گردید. علاوه‌بر نوع بافت، سه روش روان کاری- خنک کاری شامل ماشین کاری خشک، سیلانی بدون فشار و سیلانی با فشار (در پژوهش حاضر منظور فشار مقدار 7bar است) به همراه سه نوع ابزارگیر و دو نوع اینسربت برپش و همچنین سه سطح از سرعت برپش به عنوان متغیرهای فرآیند در نظر گرفته شده‌اند.

2- مواد و تجهیزات

2-1- مواد قطعه‌کار

آلیاژ آلومینیم 5052 به عنوان قطعه‌کار مورد استفاده قرار گرفته است. ترکیب شیمیایی و خواص مکانیکی آلیاژ مورد نظر به ترتیب در جدول 1 و 2 نشان داده شده است. نمونه‌های مورد آزمایش به صورت میله‌هایی با سطح مقطع دایری با قطر 65 میلی‌متر و طول 300 میلی‌متر است، سطح آن به طول 60 میلی‌متر تحت عملیات ماشین کاری قرار گرفته است.

2-2- ابزار برپش و ابزارگیر

ابزار برپش اولیه از نوع کاربید تنگستن با دو هندسه مختلف شامل هندسه چهارگوش و سه گوش ساخت شرکت سندویک انتخاب شده است. ابزار با هندسه چهارگوش با کد SNMA 120408 شناخته می‌شود. این ابزار بدون پوشش بوده و سطح صاف و بدون براده‌شکن دارد. با توجه به توصیه شرکت ابزارسازی سندویک برای ماشین کاری آلیاژ آلومینیوم از ابزار موجود در گردید 3205 استفاده شده است. ابزارگیر استفاده شده برای ابزار بالا با کد PSBNR 2525 M12 نام‌گذاری شده است.

یکی از روش‌های افزایش بازده در فرآیندهای ماشین کاری استفاده از سیالات برپش با هدف کاهش مقدار اصطکاک در سطوح تماس ابزار- براده و ابزار- قطعه کار است. استفاده از این مواد در فرآیندهای ماشین کاری نقش بسیار مهمی در بهبود دقت ابعادی، افزایش کیفیت سطح قطعه‌کار و عمر ابزار ایفا می‌کند [3]. سیالات برپش عموماً سه وظیفه اصلی دارند که عبارت از خنک کاری ابزار، روان کاری سطح ابزار- براده و انتقال و هدایت مواد برداشته شده از سطح ماشین کاری شده به سمت خارج از منطقه ماشین کاری است. با وجود مزایای بسیار زیاد استفاده از سیالات برپش، امکان استفاده از آن تحت روش‌های سنتی برای برخی از مواد قطعه‌کار قابل قبولی در پی ندارد. آلیاژهای آلومینیم، گروهی از آلیاژهای پایه آهن- نیکل (مانند آلیاژ A286)، فولادهای کربنی ساده و آلیاژهای پایه تیناتیم از گروه موادی هستند که به دلیل شدت بالای سایش چسبندگی¹ استفاده از سیال برپش تحت شرایط روان کاری با مکانیزم سیلانی تأثیری بر بهبود شرایط برپش ندارد [4]. آلومینیم و آلیاژهای آن به دلیل وجود برخی ویژگی‌های مکانیکی خاص از جمله وزن کم و استحکام خوب، کاربرد فراوانی در صنایع مختلف دارند. با این وجود ماشین کاری این مواد مشکلاتی نیز به دنبال دارد. ویژگی‌های مکانیکی خاص این آلیاژها مانند استحکام کم آن، شرایط چسبندگی یا به تعبر مناسب‌تر جوش خوردن مواد قطعه‌کار به سطح فلزی ابزار را موجب شده و سایش تحت مکانیزم چسبندگی در آن به نحو چشمگیری شدت می‌یابد. براده با لبه انباشته² و براده با لایه انباشته³ دو محصول اصلی سایش چسبندگی هستند که موجب افت شدید کیفیت سطح قطعه‌کار و عمر ابزار می‌شود [5].

همان گونه که بیان شد یکی از مهم‌ترین عامل آسیب ابزار در فرآیندهای ماشین کاری آلومینیم و آلیاژهای آن تشکیل براده با لبه انباشته و براده با لایه انباشته است که هنگام جدا شدن از سطح ابزار موجب برداشته شدن لایه‌هایی از سطح ابزار می‌شود. براده با لبه انباشته به طور معمول در سرعت برش پایین تا متوسط، عمق برش بالا، سرعت پیشرودی زیاد و زاویه براده کم تشكیل می‌شود. وقوع این نوع براده تأثیر چشمگیری بر نیروهای برش، عمر ابزار، درجه حرارت برش و کیفیت سطح پایانی قطعه‌کار دارد و به همین دلیل بسیار مورد توجه قرار گرفته است. تشکیل براده با لبه انباشته ماهیتی پویا دارد و پیش‌بینی زمان وقوع آن کار بسیار دشواری است. در حین ماشین کاری این نوع براده به تدریج افزایش می‌یابد، می‌شکند و دوباره شکل می‌گیرد [6].

اصطکاک یک فرایند استهلاک اتریزی با تغییر ماهیت و سایش نیز یک فرایند استهلاک ماده در سطح درگیر با مواد دیگر است. سایش از مهم‌ترین عوامل استهلاک قطعات مهندسی به ویژه در صنایع ماشین کاری است. طبق تحقیقات صورت پذیرفته در زمینه ماشین کاری، خسارات ناشی از سایش ابزار در برخی کشورها تا مقدار 2% از تولید ناخالص ملی آن کشور را شامل می‌شود. در مورد ابزارهای کاربید تنگستن این هزینه مربوط به قیمت اولیه خرد و هزینه تعویض ابزار است؛ بنابراین کاهش میزان سایش و در نتیجه کاهش هزینه‌های تحمیلی ناشی از آن مستلزم بهینه‌سازی خصوصیات مکانیکی و تریبولوژیکی ابزارهای برش به خصوص ابزارهایی از جنس کاربید تنگستن است؛ چرا که این گروه از ابزارهای برش به میزان عمدتی در صنعت ماشین کاری برای آلیاژهای مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد [7].

¹ Adhesive wear

² Built-up edge

³ Built-up layer

سیستم‌های تولید پایدار طراحی و ساخته شد. در سیستم بالا سیال برش تحت مکانیزمی با هوا فشرده شده ترکیب می‌شود و با فشار بالا جریان می‌یابد. برای حالت ماشین کاری به روش سیلابی با فشار تجهیزات سیستم حداقل مقدار روان کار کمی تغییر یافته است. با اتصال خروجی دستگاه MQL به ابزار گیر مخصوص سیستم فشار بالا (به جای اتصال به نازل) و افزایش دبی سیال ($\text{ta} = 10\text{l/min}$), مکانیزم حداقل مقدار روان کار به سیستم سیلابی با فشار تبدیل شده است. همچنین سیال برش مصرفی در این پژوهش از گروه سیالات برش پایه معنی بوده که از خانواده سیالات محلول در آب است. سیال برش پایه با کسر حجمی 5% به آب اضافه گردید و مورد استفاده قرار گرفت. شکل 1 چیدمان آزمایش را برای حالت سیلابی با فشار به همراه ابزار گیر خاص و خروجی سیستم MQL متصل به آن را نشان می‌دهد.

3- ایجاد میکروبافت

به منظور ایجاد میکروبافت بر سطح ابزار از ماشین کاری با اشعه لیزر استفاده گردید. این روش با استفاده از تابش اشعه متمرکز شده با طول موج یکسان و انرژی برابر اجازه ساخت بافت‌های دقیق و ظرفی بدون ایجاد آسیب‌های حرارتی در مناطق مجاور را می‌دهد [11]. به این منظور از دستگاه لیزر حکاکی مدل FBL20 که منبع تغذیه آن به ترتیب در ولتاژ، فرکانس و آمپر از 220 ولت، 50 کیلوهرتز و 4 آمپر کار می‌کند استفاده گردید. حداکثر توان این دستگاه 20 وات بوده و طول موج اشعه لیزر تولید شده 1065 نانومتر است.

- پیش از اجرای فرآیند ماشین کاری با لیزر بر سطح ابزار، سطح آن باید عاری از هرگونه چربی و ناخالصی باشد. به این منظور دو فرآیند زیر پیش و پس از ایجاد بافت صورت می‌پذیرد:

- پیش از اجرای فرآیند به منظور پاک کردن سطح ابزار از هرگونه چربی، ابزارهای خام (بدون بافت) به مدت 30 دقیقه در ظرفی شامل اتانول در حمام التراسونیک قرار گرفته‌اند. تحت چنین شرایطی هرگونه چربی و ناخالصی از سطح ابزار جدا شده و ابزار برای ماشین کاری لیزر آماده خواهد شد.

- در مرحله دوم، پس از ایجاد بافت، با توجه به مکانیزم برادی ذوبی در روش ماشین کاری با لیزر موادی از ابزار که ذوب شده‌اند به مقدار ناچیز در بین شیارها باقی می‌مانند. به منظور زدودن این مواد اضافی در بین شیارهای ایجاد شده، ابزار شامل میکروبافت به مدت یک ساعت در ظرفی حاوی استون در حمام التراسونیک غوطه‌ور و به ارتعاش درآمده‌اند.

شکل 2 مراحل ساخت میکروبافت حفره‌ای شامل چربی‌زدایی، ماشین کاری با لیزر (حکاکی) و تمیزکاری پس از ایجاد بافت را به صورت شماتیک نشان می‌دهد.

شماتیک ابزارهای ساخته شده شامل میکرو بافت در شکل 3 نشان داده شده است.

- (a) شیارهای عمود بر لبه برش
- (b) شیارهای موازی لبه برش
- (c) حالت حفره‌ای یا گودالی
- (d) حالت صلیبی یا ضربه‌بری

بعد میکرو بافت‌های ایجاد شده روی سطح ابزار با استفاده از تصاویر تهیه شده از سطح آن به کمک میکروسکوپ نوری و الکترونی

ابزار انتخابی دوم دارای هندسه سه‌گوش و فاقد روکش است. کد تجاری این اینسربت TCGX 16T304 بوده و شامل برآورده شدن است. ابزار مورد نظر با توجه به توصیه شرکت ابزارساز برای ماشین کاری آلیاژهای آلومینیم با گرید H13A گزینش شده است. ابزار گیر استفاده شده برای اینسربت مورد نظر با کد STGCX 1616H16 است.

با توجه به روش‌های مختلف اعمال سیال برش به منطقه ماشین کاری که در ادامه توضیح داده خواهد شد از دو نوع ابزار گیر برای اینسربت با هندسه چهارگوش استفاده شده است. ابزار گیر نوع اول حالت ساده بوده که در بالا یاد شده است (PSBNR 2525 M12) و ابزار گیر نوع دوم از گروه ابزار گیرهای فشار بالا¹ به منظور هدایت سیال برش از داخل آن بوده که با کد C4-DSRNR/L-22050-12 نام‌گذاری می‌شود. در ابزار گیر نوع دوم با وجود سوراخ‌های تعییه شده در بدنه آن، سیال برش از طریق چندین منفذ به نوک ابزار هدایت می‌شوند.

2-3- دستگاه زبری سنج

دستگاه زبری سنج مورد استفاده مدل TR-200plus بوده و از معیار زبری سطح میانگین (R_a) برای گزارش نتایج زبری سطح قطعه کار استفاده شده است. مقدار این پارامتر برابر با مجموع سطوح پروفیل زبری در بالا و پایین خط مرکزی است. محدوده اندازه‌گیری این دستگاه برای معیار R_a از 0.025 تا 12.5 میکرون است. به منظور ارائه نتایج دقیق‌تر از هر قطعه پنج تست در نقاط مختلف قطعه کار به طول 3.2 میلی‌متر گرفته شده و مقدار میانگین این مقادیر گزارش شده است.

2-4- سیستم تزریق سیال در حالت سیلابی با فشار

به منظور افزایش قدرت نفوذ ذرات سیال برش به منطقه ماشین کاری از سیال پرفشار استفاده شده است. برای دستیابی به این هدف از سیستم حداقل مقدار روان کار² استفاده گردید. سیستم فوق توسط نویسندگان در آزمایشگاه

جدول 1 ترکیب شیمیایی AA5052

Table 1 Chemical composition of AA5052

عنصر	درصد وزنی (%)
منگنز	2.4
مس	0.1
منیزیم	0.1
آهن	0.4
سیلیسیوم	0.25
روی	0.1
کروم	0.2
آلومینیم	based

جدول 2 خواص مکانیکی AA5052 [10]

Table 2 Mechanical properties of AA5052 [10]

پارامتر	مقادیر
سختی (Brinell)	68
مدول یانگ (GPa)	70.3
تنش تسلیم (MPa)	214
چگالی (Kg/m^3)	2680
هدایت حرارتی ($\text{W/m}^{\circ}\text{C}$)	138
دمای ذوب ($^{\circ}\text{C}$)	607

¹ High pressure

² Minimum quantity lubrication (MQL).

شکل 4 چهار ابزار برش بعد از فرآیند ماشین کاری با لیزر و ایجاد میکروبافت بر سطح آن را نمایش می‌دهد. در چهار لبه برش هر اینسرت مناطق تیره رنگی با مساحت ۵۰۵ میلی‌متر مربع قابل رویت است که نشان‌دهنده منطقه میکروبافت است. برای حصول اطمینان از دقت ایجاد میکروبافت بر سطح ابزار از تصویر میکروسکوپ الکترونی روبشی استفاده گردید.

4- نتایج و بحث

به منظور بررسی کیفیت سطح قطعه کار ماشین کاری شده و سایش ابزار از سه سطح سرعت برش، چهار نوع میکروبافت، دو نوع ابزار برش، سه نوع ابزارگیر به همراه سه روش روان کاری- خنک کاری مختلف به عنوان پارامترهای متغیر استفاده گردید. جدول ۳ پارامترهای برش، تعداد سطوح و مقادیر آنها به همراه روش‌های مختلف روان کاری- خنک کاری، نام ابزارها و ابزارگیرها را نشان می‌دهد. پس از فرآیند ماشین کاری مقادیر زیری سطح ناحیه ماشین کاری شده قطعات تحت معیار R_a اندازه‌گیری شد. برای تعیین مقدار درست زیری سطح در هر نمونه، عملیات زیری‌ستجی در پنج ناحیه مختلف صورت پذیرفت و مقدار میانگین آن به عنوان زیری سطح نهایی گزارش گردید.

اگر برای طرح ریزی آزمایشات از روش فکتوریل کامل استفاده می‌شد با توجه به تعداد پارامترهای متغیر (7 پارامتر) و سطوح آن، تعداد کل آزمایشات 270 عدد خواهد شد که انجام این حجم تست تجربی نیاز به هزینه و زمان بالایی دارد، از این‌رو با توجه به مقایسه‌های صورت گرفته، 26 آزمایش به نمایندگی از کل آزمایشات صورت پذیرفت. جدول 4 مقادیر زیری سطح به دست آمده در آزمایشات انتخابی را نشان می‌دهد.

4-1- تأثیر نوع میکروبافت

شکل 5 تأثیر هندسه مختلف میکروبافت بر زیری سطح در روش‌های روان کاری مختلف تحت پارامترهای برش یکسان را نشان می‌دهد. روش‌های روان کاری ارائه شده در شکل 5 عبارت از موارد زیر است.

- روش خشک^۲ یا بدون سیال برش
- روش سیلابی بدون فشار^۳
- روش سیلابی با فشار^۴

شکل 4 اینسرت‌های برشی بعد از ایجاد میکرو بافت

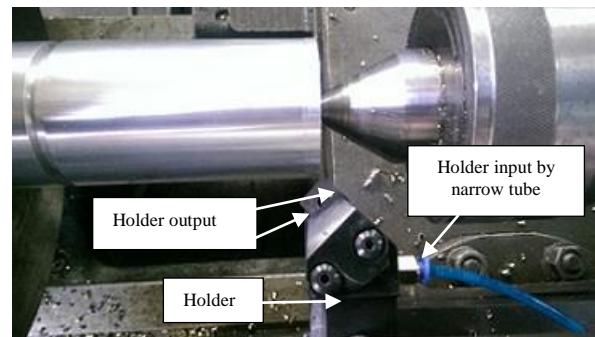

Fig. 1 Setup of experiment for flood mode with pressure

شکل 1 چیدمان آزمایش برای حالت سیلابی با فشار

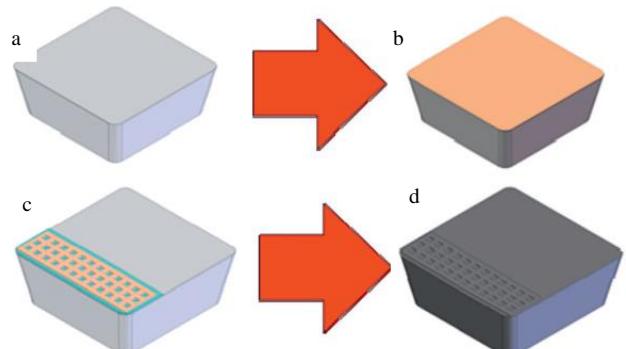

Fig. 2 Schematic of the fabrication process of micro-texture tool: a- initial cutting tool, b- degreasing, c- creating of texture, d- cleaning

شکل 2 شماتیک فرآیند ساخت ابزار میکروبافت الف- ابزار اولیه، ب- چربی‌زدایی، ج- ایجاد بافت، د- تمیز کاری

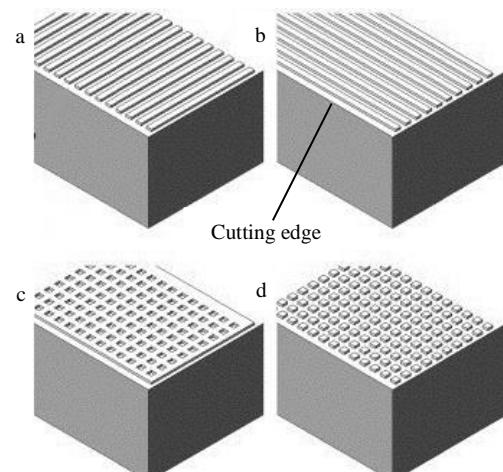

Fig. 3 Schematic images of the four types of micro-texture: a- perpendicular (90°), b- parallel (0°), c- pit, d- cross [9]

شکل 3 تصاویر شماتیک از چهار نوع میکرو بافت الف- عمود (90 درجه)، ب- موازی (0 درجه)، ج- حفره‌ای، د- صلیبی [9]

روبشی^۱ محاسبه شده‌اند. در دو حالت شیارهای موازی لبه برش و عمود بر جهت آن و همچنین حالت صلیبی، فاصله بین شیارهای مجاور با یکدیگر حدود 70 میکرون بوده و عرض هر شیار به طور میانگین 120 میکرون است. در حالت حفره‌ای نیز ابعاد هر حفره 65 میکرون و به صورت مریع است. برای ایجاد شیارهایی با ابعاد فوق از 80% توان دستگاه با سرعت پیشروی ۸۵mm/s و فرکانس 25KHz استفاده گردید.

² Dry method
³ Flood mode without pressure
⁴ Flood mode with pressure

¹ Scanning Electron Microscope (SEM)

ابزار بدون بافت (با چشم پوشی از مکانیزم روش روان کاری) رفتاری چندگانه در تغییرات زبری سطح مشاهده شده است. به عبارت دیگر، وجود میکروبافت دلیل قطعی برای بهبود شرایط ماشین کاری و کیفیت سطح و سایش ابزار نیست [11].

مقادیر زبری سطح اندازه‌گیری شده مطابق با شکل ۵ نشان داده است که این پارامتر از کیفیت سطح با ابزار میکروبافت در حالت‌های عمود بر لبه برش، حالت صلیبی و حفره‌ای نسبت به ابزار اولیه و بدون بافت بهبود قابل قبولی حاصل نشده و حتی در حالت شیارهای عمود بر لبه برش تا

- میکروبافت‌های ارائه شده در شکل ۵ عبارت از موارد زیر است.
  - ابزار بدون بافت و بدون برآدهشکن (Non-te+ Non Ch-B)
  - ابزار بدون بافت به همراه براده شکن (Non-te+ Ch-B)
  - میکروبافت موادی لبه برش (Par)
  - میکروبافت عمود بر لبه برش (Per)
  - میکروبافت حفره‌ای (Pit)
  - میکروبافت صلیبی (Cro)
- از مقایسه نتایج حاصل از میکروبافتهای مختلف با نتایج حاصل از

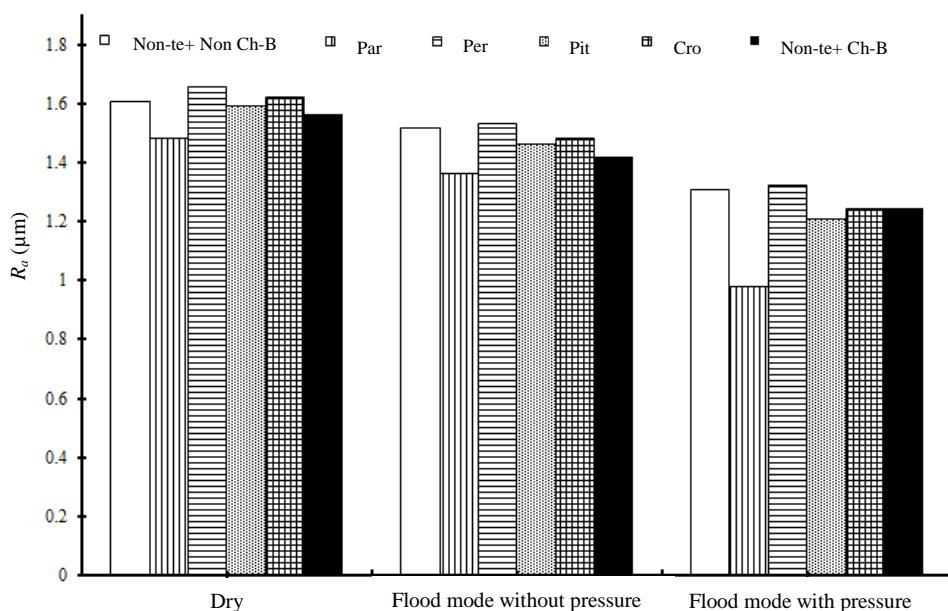
جدول ۳ پارامترهای مورد آزمایش و سطوح آن

Table 3 Parameters and levels tested

سطح 5	سطح 4	سطح 3	سطح 2	سطح 1	فاکتورها
بدون بافت	صلیبی	حفره‌ای	عمود بر لبه برش	موازن لبه برش	نوع بافت
---	---	---	TCGX 16T304	SNMA 120408	ابزار برش
---	---	C4-DSRNR/L-22050-12	STGCX 1616H16	PSBMR 2525 M12	ابزار گیر
---	---	200	150	100	سرعت برش (m/min)
---	---	---	---	0.12	سرعت پیشروی (mm/rev)
---	---	---	---	1	عمق برش (mm)
---	---	سیلابی با فشار	سیلابی بدون فشار	خشک	روش روان کاری

جدول ۴ طراحی آزمایش و زبری سطح تحت معیار R_a Table 4 Experimental design plan and surface roughness results under R_a criterion

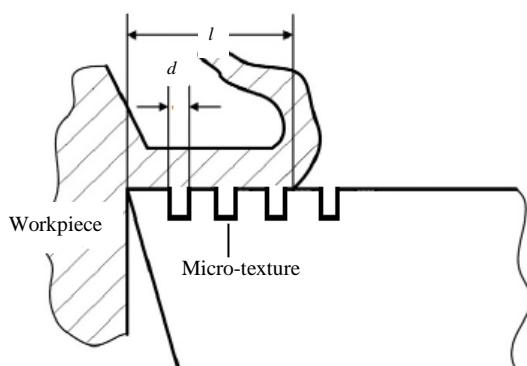
زبری سطح (میکرون)	روش روان کاری	ابزار برش	ابزار گیر	سرعت برش (m/min)	نوع ابزار	شماره آزمایش
1.308	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	100	موازن لبه برش	1
1.212	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	150	موازن لبه برش	2
0.976	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	200	موازن لبه برش	3
1.534	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	100	بدون بافت	4
1.437	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	150	بدون بافت	5
1.306	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	200	بدون بافت	6
1.496	سیلابی با فشار	TCGX	STGCX 1616H16	100	بدون بافت	7
1.414	سیلابی با فشار	TCGX	STGCX 1616H16	150	بدون بافت	8
1.244	سیلابی با فشار	TCGX	STGCX 1616H16	200	بدون بافت	9
1.478	خشک	SNMA	PSBMR 2525 M12	200	موازن لبه برش	10
1.358	سیلابی بدون فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	200	موازن لبه برش	11
1.655	خشک	SNMA	PSBMR 2525 M12	200	عمود بر لبه برش	12
1.527	سیلابی بدون فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	200	عمود بر لبه برش	13
1.318	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	200	عمود بر لبه برش	14
1.565	خشک	TCGX	STGCX 1616H16	200	بدون بافت	15
1.421	سیلابی بدون فشار	TCGX	STGCX 1616H16	200	بدون بافت	16
1.244	سیلابی با فشار	TCGX	STGCX 1616H16	200	بدون بافت	17
1.588	خشک	SNMA	PSBMR 2525 M12	200	حفره‌ای	18
1.457	سیلابی بدون فشار	SNMA	PSBMR 2525 M12	200	حفره‌ای	19
1.207	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	200	حفره‌ای	20
1.621	خشک	SNMA	PSBMR 2525 M12	200	صلیبی	21
1.477	سیلابی بدون فشار	SNMA	PSBMR 2525 M12	200	صلیبی	22
1.238	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	200	صلیبی	23
1.604	خشک	SNMA	PSBMR 2525 M12	200	بدون بافت	24
1.514	سیلابی بدون فشار	SNMA	PSBMR 2525 M12	200	بدون بافت	25
1.306	سیلابی با فشار	SNMA	C4-DSRNR/L	200	بدون بافت	26

Fig. 5 Effect of different types of micro-texture along with different cooling-lubrication methods on surface roughness

شکل ۵ تأثیر انواع میکروبافت به همراه روش‌های مختلف روان‌کاری - خنک‌کاری بر زیری سطح

موازی لبه برش بوده و ایجاد این نوع شیار موجب کاهش سطح تماس شده و اصطکاک را کاهش می‌دهد. از طرفی با ایجاد فشار هیدرودینامیک به بلند کردن براده و جدا شدن آن از سطح ابزار کمک می‌کند و موجب کاهش سایش تحت مکانیزم سائیدگی^۱ می‌شود [14]. با توجه به شکل ۶ مشاهده می‌شود که هر چه تعداد میکروشیارها در واحد سطح افزایش یابد (پهنای شیارها کاهش یابد) به نحوی که عمق آن زیاد شود تا حجم سیال برش محبوس شده در آن کاهش نیابد شرایط اصطکاکی سطوح درگیر بهبود می‌یابد و نتایج بهتری حاصل می‌شود [15]. البته با افزایش پهنای شیارها نیز می‌توان به کاهش میزان تماس این دو سطح رسید، ولی دو عیب زیر حاصل خواهد شد.

برش بوده و ایجاد این نوع شیار موجب کاهش سطح تماس شده و اصطکاک را کاهش می‌دهد. از طرفی با ایجاد فشار هیدرودینامیک به بلند کردن براده و جدا شدن آن از سطح ابزار کمک می‌کند و موجب کاهش سایش تحت مکانیزم سائیدگی^۲ می‌شود [14]. با توجه به شکل ۶ مشاهده

Fig. 6 Schematic image of chip-tool surface in parallel micro-texture [15]

شکل ۶ تصویر شماتیک از سطح ابزار - براده در ابزار میکروبافت موازی لبه برش [15]

¹ Abrasion wear² Abrasion wear

حدودی افزایش نیز یافته است، اما ابزار با میکروشیارهای همراستا با لبه برش موجب تغییر شرایط برش شده و مقادیر زیری سطح نسبت به ابزار بدون بافت کاهش یافته است. می‌توان نتیجه گرفت که استفاده از ابزار با میکروبافت نامناسب نه تنها موجب بهبود شرایط ماشین‌کاری نمی‌شود، بلکه می‌تواند موجب افت تدریجی ماشین‌کاری می‌شود. این امر نشان‌دهنده اهمیت هندسه بافت‌های ایجاد شده بر سطح ابزار است [12]. با توجه به مقادیر عددی حاصل از آزمایشات، میکروشیارهای موازی با لبه برش در هر سه حالت روان‌کاری بهتر از میکروبافتهای دیگر و همچنین بهتر از ابزار بدون بافت بوده است. دلیل این پدیده را می‌توان با دلایل زیر توجیه کرد:

- تمایل بالای آلیاژهای آلومینیوم به تشکیل براده با لبه انباسته با توجه به خواص مکانیکی آلیاژ آلومینیم مانند نرمی و استحکام کم آن، شرایط جوش خوردن مواد قطعه‌کار با سطح ابزار افزایش می‌یابد و تشکیل براده با لبه انباسته در سطح ابزار موجب می‌شود که زیری سطح طبیعی قطعه‌کار نیز افزایش یابد. میکروبافتهای عمود بر جهت حرکت براده موجب می‌شود صلیبی به دلیل وجود شیارهای همراستا با جهت حرکت لبه برش و حالت افزایش اصطکاک در بین این سطوح شده و شرایط جوش خوردن مواد قطعه‌کار به سطح ابزار نیز قوت بخشدیده و زیری سطح افزایش می‌یابد [13]. این شرایط برای ابزار با میکروبافت موازی لبه برش صادق نبوده و کیفیت سطح بهتری ارائه می‌شود.

- انتقال بیشتر سیال روان‌کار - خنک‌کار به منطقه برش با ایجاد میکروبافت مناسب، شرایط انتقال سیال برش به منظور خنک‌کاری نوک ابزار و روان‌کاری سطح ابزار - براده (با ایجاد فشار هیدرودینامیک) بهبود می‌یابد. به عبارت دیگر، میکروشیارهای همانند کانال‌های ریزی عمل کرده و موجب انتقال بیشتر و سریع‌تر روان‌کار به منطقه برش می‌شوند [11].

شکل ۶ تصویر شماتیک از دو سطح درگیر هنگام ماشین‌کاری شامل سطح زیرین براده و سطح بالایی ابزار را نشان می‌دهد. در این شکل شیارها

براده با لبه انباشته است. علاوه بر آن هدایت سیال برش بدون وجود شیار و کanalی برای رسیدن به منطقه نوک ابزار و همچنین تعامل بالای براده با سطح ابزار به دلیل ویژگی مکانیکی خاص آلومینیوم (استحکام پایین و نرمی) موجب می‌شود که حجم سیال نفوذ کرده به ناحیه پرسشار و داغ منطقه برش به شدت کاهش یافته و شرایط خنک‌کاری و روان‌کاری قابل قبول ایجاد نشود [1].

شکل 8 تصویر SEM با بزرگنمایی 70 برابر از سطح ابزار برش بدون براده‌شکن در روش روان‌کاری سیلابی با فشار را نشان می‌دهد. در این تصویر نیز براده با لبه انباشته و براده با لایه انباشته بر سطح ابزار برش دیده می‌شود. از مقایسه دو شکل 7 و 8 می‌توان نتیجه گرفت که وجود براده‌شکن تأثیر چندانی بر کاهش تشکیل این نوع از براده در ماشین‌کاری آلیاژ آلومینیم ندارد. تمایل به شکستگی کم براده‌های تولید شده در ماشین‌کاری آلیاژهای آلومینیوم موجب شده که وجود یا عدم وجود براده‌شکن تأثیری بر رفتار سایشی ابزار نداشته باشد [16]. در شکل 8 به وضوح مناطق تشکیل براده با لبه انباشته و براده با لایه انباشته مشخص است که جدا از هم ایجاد شده‌اند، ولی با ایجاد میکروشیار بر سطح ابزار بدون براده‌شکن شرایط به طور کامل تغییر می‌کند. شکل 9 تصویر SEM با بزرگنمایی 70 برابر از سطح ابزار میکروبافت در حالت روان‌کاری سیلابی با فشار را نشان می‌دهد. در این حالت منطقه تشکیل براده با لبه انباشته به نحو چشمگیری کاهش یافته است. همان‌طور که در بخش پیشین توضیح داده شد این پدیده به دلیل وجود میکروشیارهای تعبیه شده بر سطح ابزار است. ضخامت این منطقه از کاهش مساحت منطقه سایشی به حدی کم است که حتی می‌توان شیارهای زیر آن را تا حدودی تشخیص داد. از مقایسه سه شکل 7، 8 و 9 می‌توان برتری ایجاد میکروشیار در بهبود سایش چسبندگی ابزار برش را مشاهده کرد.

3-4- یکارچگی سطح

شکل 10 تصویر میکروسکوپ نوری با بزرگنمایی 10 برابر از سطح قطعه کار بعد از فرآیند ماشین‌کاری به روش سیلابی با فشار با ابزار میکروبافت تحت پارامترهای بشی ثابت در دو قطعه کار مختلف را نشان می‌دهد. این نمونه‌ها به فاصله 10 میلی‌متر از پیشانی قطعه کار و به کمک ماشین‌کاری تخلیه الکتریکی با سیم از سطح قطعه کار جدا شده‌اند. در هر دو تصویر ارائه شده در

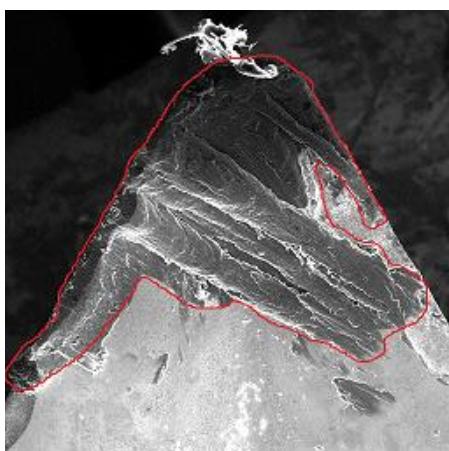

Fig. 7 SEM image of tool rake face with chip breakage in flood mode with pressure

شکل 7 تصویر SEM از سطح ابزار برش با براده‌شکن در روش روان‌کاری سیلابی با فشار

می‌شود که هر چه تعداد میکروشیارها در واحد سطح افزایش یابد (پهنهای شیارها کاهش یابد) به نحوی که عمق آن زیاد شود تا حجم سیال برش محبوس شده در آن کاهش نیابد شرایط اصطکاکی سطوح درگیر بهبود می‌یابد و نتایج بهتری حاصل می‌شود [15]. البته با افزایش پهنهای شیارها نیز می‌توان به کاهش میزان تماس این دو سطح رسید، ولی دو عیب زیر حاصل خواهد شد.

- با افزایش پهنهای شیارها شرایط نفوذ مواد ابزار به داخل آن زیاد شده و به سرعت این شیارها پر می‌شوند و ابزار میکروبافت به ابزار بدون بافت نزدیک شده و خواص ضدسایش خود را از دست داده و کیفیت سطح قابل قبولی ارائه نخواهد شد.

- همچنین برای افزایش پهنهای شیارها باید توان دستگاه لیزر را افزایش داد که این امر موجب افزایش عمق شیارها نیز می‌شود که تحت چنین شرایطی استحکام لبه برش کاهش یافته و احتمال شکست ابزار افزایش می‌یابد.

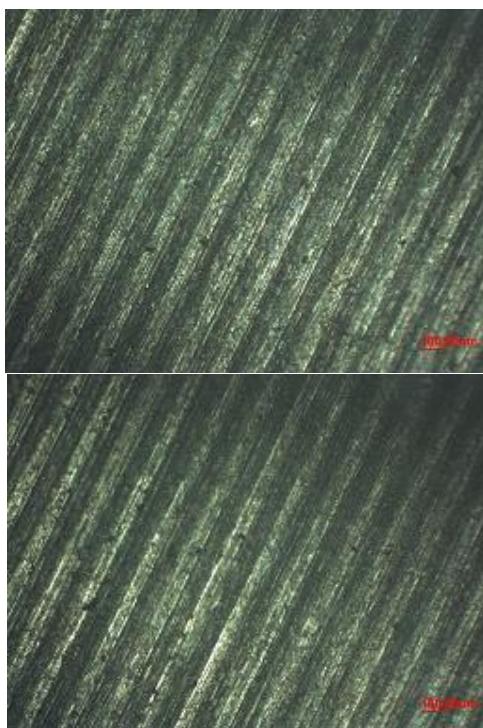
پدیده دیگری که در شکل 5 قابل تأمل است اختلاف بین مقادیر زیری سطح در حالت ابزار میکروبافت موازی لبه برش و ابزار بدون بافت برای سیلابی با فشار نسبت به دو روش خشک و سیلابی بدون فشار است. این پدیده به دلیل مکانیزم روان‌کاری در حالت سیلابی فشار بالا نسبت به دو روش دیگر است. در روش سیلابی با فشار، سیال برش با فشار و سرعت بالاتری به منطقه برش تزریق شده و تحت چنین شرایطی قدرت نفوذ سیال برش از طریق میکرو کانال‌ها به نوک ابزار به نحو چشمگیری افزایش یافته و شرایط برش بهبود می‌یابد. انتقال بیشتر سیال برش به منطقه ماشین‌کاری دلیل اصلی کاهش چشمگیر زیری سطح برای حالت سیلابی با فشار نسبت به دو روش دیگر است [1].

4- سایش ابزار

شکل 7 تصویر SEM با بزرگنمایی 70 برابر از سطح ابزار برش به همراه براده‌شکن در روش روان‌کاری سیلابی با فشار را نشان می‌دهد. تشکیل براده با لبه انباشته و همچنین براده با لایه انباشته که محصول سایش چسبندگی است به وضوح در سطح ابزار مشاهده می‌شود. قرار گرفتن دمای منطقه برش در محدوده دمایی تشکیل براده با لبه انباشته موجب شده که مواد جدا شده از سطح قطعه کار به سطح ابزار که حتی شامل براده شکن نیز است جوش بخورد [16].

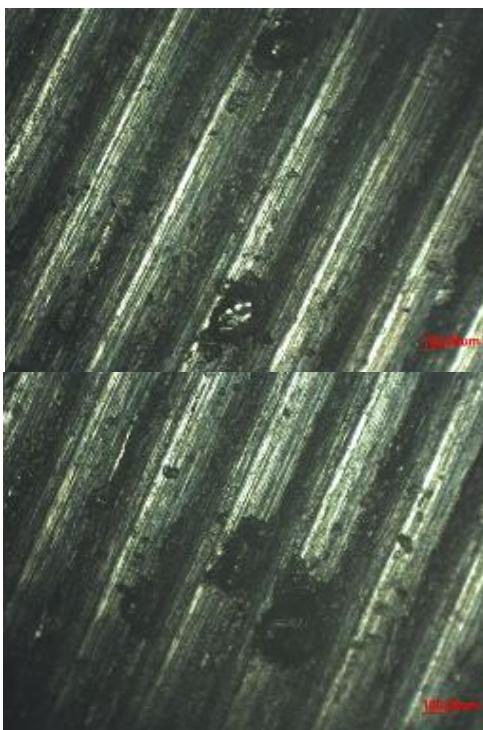
از طرفی استعداد زیاد آلیاژهای آلومینیوم به تشکیل این نوع براده به دلیل خواص مکانیکی آن مانند استحکام کم (نرمی) و همچنین نقطه ذوب پایین موجب شده که تشکیل آن شدت یابد. این نوع براده با نفوذ مواد ابزار و قطعه کار در یک دیگر و وجود تنفس بالا در سطح ابزار- براده و حرارت به وجود می‌آید که سبب جوش خوردن مواد می‌شود [17]. از آن جایی که در بیشتر موارد استحکام منطقه جوش بیشتر از استحکام فلز پایه است این مواد در اثر اعمال نیروهای برش، سطح ابزار را به همراه قسمتی از مواد ابزار ترک می‌کنند. جدا شدن قسمت‌هایی از سطح ابزار، تغییر در زوایای برش آن را در پی دارد و نیروهای وارد شده به ابزار به شدت افزایش یافته و نرخ فرسوده ابزار تحت مکانیزم سایش ساییدگی شدت می‌یابد و ابزار به سرعت فرسوده می‌شود [18]. هر چند ایجاد براده‌شکن با هدف شکستن براده‌ها و افزایش عمر ابزار است، ولی مشاهده می‌شود که در ماشین‌کاری آلیاژ آلومینیم 5052 نقش بسزایی ندارد. سطوح کنده شده ابزار که همراه با مواد جوش خورده به سطح آن جدا شده در شکل 7 در اطراف لبه برش دیده می‌شود که از آثار

چشمگیری افزایش نیافته و این مواد از سطح ابزار جدا نشده، بلکه با وجود این مواد، زوایای برش تغییر می‌کند. با تغییر زوایای برش

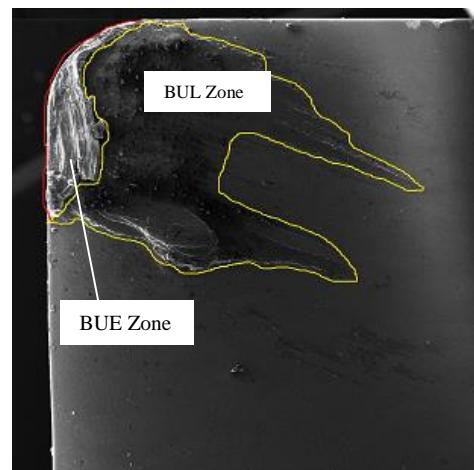
Fig. 10 Optical microscope image of workpiece surface in flood mode with pressure by micro-texture tool

شکل 10 تصویر میکروسکوپ نوری از سطح قطعه کار به روش سیلابی با فشار با ابزار میکروبافت

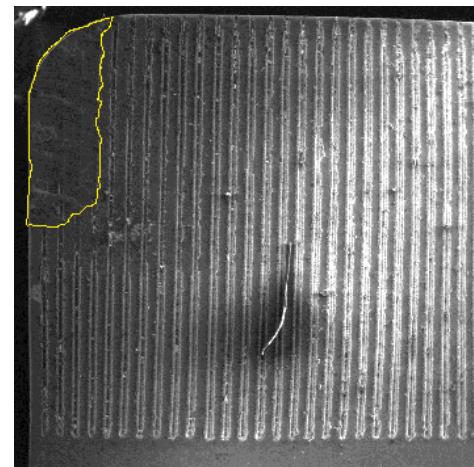
Fig. 11 Optical microscope image of workpiece surface in flood mode with pressure by non-texture tool

شکل 11 تصویر میکروسکوپ نوری از سطح قطعه کار به روش سیلابی با فشار بدون بافت

Fig. 8 SEM image of tool rake face without chip breakage in flood mode with pressure

شکل 8 تصویر SEM از سطح ابزار برش بدون براده‌شکن در روش روان‌کاری سیلابی با فشار

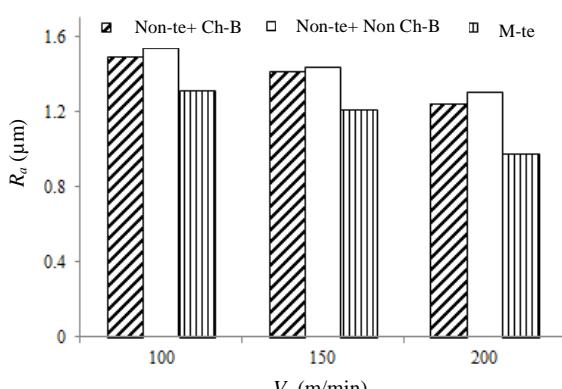
Fig. 9 SEM image of micro-texture tool in flood mode with pressure

شکل 9 تصویر SEM از سطح ابزار میکروبافت در روش روان‌کاری سیلابی با فشار

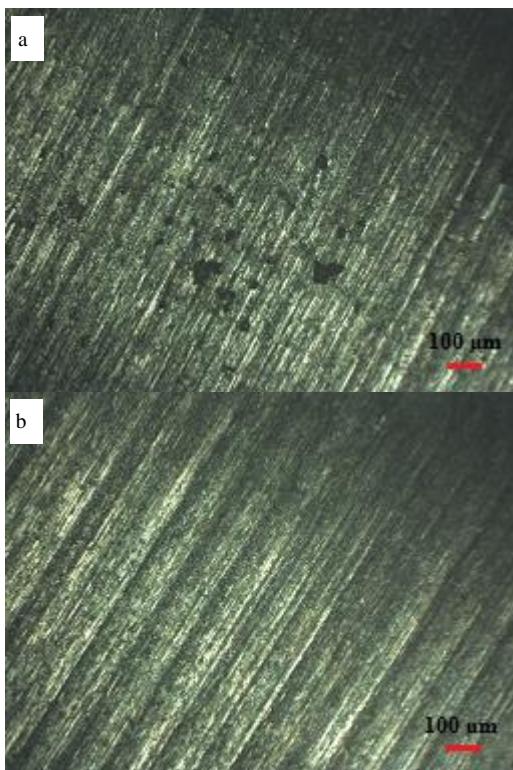
شکل 10 کیفیت سطح مناسبی مشاهده می‌شود. به دلیل وجود میکروشیارها، روان‌کاری و خنک‌کاری مناسبی ایجاد شده و شرایط برش بهبود یافته است. ولی در شکل 11 که سطح قطعه کار ماشین‌کاری شده با بزرگنمایی 20 برابر با ابزار بدون بافت و بدون براده‌شکن تحت شرایط روان‌کاری سیلابی با فشار را نشان می‌دهد، مناطق حفره‌ای منند در اثر کنده شدن در سطح مشاهده می‌شود. دلیل کنده شده قسمت‌هایی از سطح قطعه کار را می‌توان به دو دلیل زیر نسبت داد:

- در اثر چسبیدن (یا به تعییر درست تر جوش خوردن) مواد قطعه کار به سطح ابزار که عموماً در نزدیکی لبه برش است، توده‌های ضخیمی در این نواحی ایجاد می‌شود که در ادامه ماشین‌کاری و افزایش نیروهای برش، این نقاط به همراه مواد ابزار از سطح آن جدا شده و تیزی لبه برش از بین رفته و مکانیزم برش ابزار تغییر یافته و مواد قطعه کار تحت مکانیزم کششی و یا لهیدگی از سطح آن برداشته می‌شود که کنده شدن مواد قطعه کار از سطح آن و تولید مناطق حفر شده بر آن و یا چسبیدن مواد براده به آن نتیجه این پدیده است [8].

- در حالت دوم هم به دلیل جوش خوردن مواد ابزار به سطح قطعه کار و در حالتی که این مواد حجیم نباشد نیروهای برش به نحو

شکل 12 تأثیر سرعت برش بر زبری سطح

شکل 13 تصویر میکروسکوپ نوری از سطح قطعه کار تحت شرایط روان کاری سیالی با فشار در سرعت برش الف- 100 و ب- 200m/min

موردن بررسی قرار گرفت. نتایج حاصل از آزمایش‌های صورت پذیرفته عبارت از مواد زیر است.

- با توجه به خواص مکانیکی آلیاژ آلومینیم 5052، وجود برادهشکن تأثیر چندانی بر شکست براده، کاهش سایش چسبندگی و بهبود کیفیت سطح ندارد.
- در ابزار میکروبافت با شیارهای موازی لبه برش، بهبود زبری سطح تا مقدار 25% نسبت به ابزار بدون بافت (ابزار معمولی) مشاهده شده است.
- راستای شیارها تأثیر چشمگیری بر نتایج زبری سطح دارد، به نحوی که شیارهای عمود بر لبه برش موجب افزایش زبری سطح نسبت به حالت ابزار بدون بافت شده است.

مکانیزم برش تغییر کرده و مواد از سطح قطعه کار بریده نمی‌شود، بلکه کنده می‌شود و سطح آن از کیفیت نامناسبی برخوردار خواهد شد [19].

وجود این مناطق با تمرکز تنیش بالا بر سطح ماشین کاری شده برای قطعات حساسی که تحت بارهای دینامیکی قرار دارند به شدت مضر است. این مناطق با کاهش مقاومت به خستگی موجب کاهش عمر مفید قطعه کار می‌شود [8].

4-4- تأثیر پارامترهای برش بر زبری سطح در روش سیالی با فشار
شکل 12 نمودار تأثیر سرعت برش بر کیفیت سطح قطعه کار برای ابزار بدون بافت در دو حالت با برادهشکن و بدون برادهشکن و ابزار بدون برادهشکن همراه میکروشیار تحت شرایط روان کاری سیالی با فشار را نشان می‌دهد. برای نام‌گذاری آن‌ها از تعاریف زیر استفاده گردید.

- ماشین کاری با ابزار بدون بافت و با برادهشکن (Non-t+Ch-B)
- ماشین کاری با ابزار بدون بافت و بدون براده شکن (Non-t+Non Ch-B)
- ماشین کاری با ابزار میکروبافت (M-te)

مطابق با نمودار ارائه شده مشاهده می‌شود که بدون در نظر گرفتن نوع ابزار برش، با افزایش سرعت برش زبری سطح کاهش می‌یابد، ولی در سطوح بالا از سرعت برش مقدار اختلاف زبری سطح برای ابزار میکروبافت با دو ابزار دیگر افزایش می‌یابد. همان‌گونه که در بخش‌های پیشین توضیح داده شد تمایل چسبندگی مواد قطعه کار به سطح ابزار و به دنبال آن به سطح ماشین کاری شده قطعه کار زیاد است. در حالتی که از ابزار میکروبافت استفاده شده است در سطوح کم سرعت برش مقادیری از مواد قطعه کار وارد شیارهای تعییب شده بر سطح ابزار می‌شود. با پر شدن این شیارها سطح ابزار به حالت ابزار بدون بافت نزدیک شده و عملآ ماشین کاری با ابزار ساده صورت می‌پذیرد ولی با افزایش سرعت برش، سرعت خطی مواد جدا شده از سطح قطعه کار نسبت به سطح ابزار افزایش یافته و تحت چنین شرایطی ابزار میکروبافت به راحتی انتقال سیال برش به زیر براده را فراهم کرده و کیفیت سطح بهتری تولید می‌شود [20]. این مطلب با توجه به شکل 13 که تصویر میکروسکوپ نوری با بزرگنمایی 10 برابر از سطح قطعه کار تحت شرایط روان کاری با فشار با دو سرعت برش 100 و 200m/min قابل تأیید است. در شکل 13-a سطح قطعه کار بعد از ماشین کاری با سرعت برش 100m/min 100 مناطق کنده شده در قسمت میانی تصویر قابل مشاهده است. همان‌گونه که بیان شد در سرعت برش پایین، شرایط نفوذ مواد ابزار به داخل شیارها فراهم شده و ابزار میکروبافت به ابزار بدون بافت نزدیک می‌شود و این پدیده موجب کنده شدن سطوح قطعه کار و افزایش زبری سطح می‌شود. این عیب در سرعت برش بالا مطابق شکل 13-b رفع می‌شود.

5- نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر به منظور بهبود سایش ابزار و کیفیت سطح در فرآیند ماشین کاری آلومینیم آلیاژ 5052 به بررسی تأثیر هندسه میکروبافت بر سطح براده ابزار با هدف بهبود شرایط روان کاری و خنک کاری پرداخته شده است. میکروبافت‌های مختلف شامل شیارهای موازی و عمود بر لبه برش، حالت صلیبی و حفره‌ای توسط فرآیند ماشین کاری با لیزر بر سطح ابزار حکاکی گردید، همچنین سه سطح سرعت برش، سه روش روان کاری- خنک کاری، سه نوع ابزارگیر و دو نوع ابزار برش به عنوان پارامترهای متغیر

- 15, No. 13, pp. 223-227, 2015. (in Persian)
- [7] X. Zhang, W. Chen, Review on corrosion-wear resistance performance of materials in molten aluminum and its alloys, *Transactions of Nonferrous Metals Society of China*, Vol. 25, No. 6, pp. 1715-1731, 2015.
- [8] B. Davoodi, S. H. Musavi, M. Nankali, Development of a new cutting tool by changing the surface texture for increasing the machining performance, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 17, No. 7, pp. 441-450, 2017. (in Persian)
- [9] D. Arulkirubakaran, V. Senthilkumar, Vijay Kumawat, Effect of micro-textured tools on machining of Ti-6Al-4V alloy: An experimental and numerical approach, *Refractory Metals and Hard Materials*, Vol. 54, No. 1, pp. 165-177, 2016.
- [10] *Source for Materials Information*, Accessed 1996; <http://www.matweb.com/search/QuickText.aspx>.
- [11] T. Obikawa, A. Kamio, H. Takaoka, A. Osada, Micro-texture at the coated tool face for high performance cutting, *Machine Tools & Manufacture*, Vol. 51, No. 12, pp. 966-972, 2011.
- [12] N. Kawasegi, K. Ozaki, N. Morita, K. Nishimura, M. Yamaguchi, Development and machining performance of a textured diamond cutting tool fabricated with a focused ion beam and heat treatment, *Precision Engineering*, Vol. 47, No. 1, pp. 311-320, 2017.
- [13] B. Liu, X. Zhou, X. Zhang, Orthogonal machining introduced microstructure modification in AA7150-T651 aluminum alloy, *Materials Characterization*, Vol. 123, No. 1, pp. 91-98, 2017.
- [14] W. Ze, D. Jianxin, S. Chun, L. Chen, X. Dan, Performance of the micro-texture self-lubricating and pulsating heat pipe self-cooling tools in dry cutting process, *Refractory Metals and Hard Materials*, Vol. 45, No. 1, pp. 238-248, 2014.
- [15] K. Zhang, J. Deng, Y. Xing, Sh. Li, H. Gao, Effect of microscale texture on cutting performance of WC/Co-based TiAlN coated tools under different lubrication conditions, *Applied Surface Science*, Vol. 326, No. 1, pp. 107-118, 2015.
- [16] A. Gomez-Parra, M. Alvarez-Alco, J. Salguero, M. Batista, M. Marcos, Analysis of the evolution of the Built-Up Edge and Built-Up Layer formation mechanisms in the dry turning of aeronautical aluminum alloys, *Wear*, Vol. 302, No. 1-2, pp. 1209-1218, 2013.
- [17] B. Wang, Zh. Liu, Investigations on deformation and fracture behavior of workpiece material during high speed machining of 7050-T7451 aluminum alloy, *CIRP Journal of Manufacturing Science and Technology*, Vol. 14, No. 1, pp. 43-54, 2016.
- [18] S. Atlati, A. Moufki, M. Nouari, B. Haddag, Interaction between the local tribological conditions at the tool-chip interface and the thermomechanical process in the primary shear zone when dry machining the aluminum alloy AA2024-T351, *Tribology International*, Vol. 105, No. 1, pp. 326-333, 2017.
- [19] X. Cui, J. Guo, Effects of cutting parameters on tool temperatures in intermittent turning with the formation of serrated chip considered, *Applied Thermal Engineering*, Vol. 110, No. 1, pp. 1220-1229, 2017.
- [20] K. Zhang, J. Deng, J. Sun, Ch. Jiang, Y. Liu, Sh. Chen, Effect of micro/nano-scale textures on anti-adhesive wear properties of WC/Co-based TiAlN coated tools in AISI 316 austenitic stainless steel cutting, *Applied Surface Science*, Vol. 355, No. 1, pp. 602-614, 2015.

- تصاویر SEM تهیه شده از سطح ابزار نشان داد که میکروشیارهای موازی لبه برش سایش چسبندگی ابزار را نسبت به ابزارهای بدون بافت به نحو چشمگیری کاهش داده است.

- با افزایش سرعت برش حجم مواد قطعه کار نفوذ یافته به داخل شیارها کاهش یافته و این امر نشان دهنده بازده بهتر میکروشیارها در سرعتهای برش بالاست.

- در میان روش‌های روان‌کاری-خنک‌کاری مختلف مورد بررسی، روش سیلابی با فشار به دلیل فشار و حجم بالای سیال برش مصرفی نتایج بهتری از نقطه نظر کیفیت سطح قطعه کار و سایش ابزار ارائه داده است.

- علاوه بر نتایج عددی حاصل از زبری سطح، تصاویر میکروسکوب نوری تهیه شده از سطح قطعه کار یکپارچگی سطح بهتر قطعات ماشین کاری شده با ابزار میکروبافت نسبت به ابزار بدون بافت را نشان داده است (کاهش مناطق کنده شده بر سطح ابزار که سبب ایجاد تمرکز تنش می‌شود).

6- مراجع

- [1] B. Davoodi, S. H. Musavi, An experimental investigation of the effect of lubrication method on surface roughness and cutting fluid consumption in machining of super alloys, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 16, No. 10, pp. 343-352, 2016. (in Persian)
- [2] S. Chinchanikar, S. K. Choudhury, Hard turning using HiPIMS-coated carbide tools: Wear behavior under dry and minimum quantity lubrication (MQL), *Measurement*, Vol. 55, No. 1, pp. 536-548, 2014.
- [3] N. A. Ch. Sidik, S. Samion, J. Ghaderian, M. N. Yazid, Recent progress on the application of nanofluids in minimum quantity lubrication machining: A review, *Heat and Mass Transfer*, Vol. 108, No. 1, pp. 79-89, 2017.
- [4] B. Wang, Zh. Liu, Q. Song, Y. Wan, Zh. Shi, Proper selection of cutting parameters and cutting tool angle to lower the specific cutting energy during high speed machining of 7050-T7451 aluminum alloy, *Cleaner Production*, Vol. 129, No. 1, pp. 292-304, 2016.
- [5] M. Sayuti, O. M. Erh, A. Sarhan, M. Hamdi, Investigation on the morphology of the machined surface in end milling of aerospace AL6061-T6 for novel uses of SiO₂ nano-lubrication system, *Journal of Cleaner Production*, Vol. 66, No. 1, pp. 655-663, 2014.
- [6] E. Hakimi, S. Amini, M. Aghaei, Investigation of Built-up edge in rotary vibration turning for aluminum 7075, *Modares Mechanical Engineering*, Vol.